

**DOKUMENTACJA Z ZAKRESU
OCHRONY PRZECIWPÓŻAROWEJ**

Instrukcja Bezpieczeństwa Pożarowego

**Akademia Sztuk Pięknych
im. Eugeniusza Gepperta
Dom Studencki
Wrocław, ul. Henryka Pobożnego 9**

Zatwierdzam do użytku wewnętrznego

.....

Wrocław – grudzień 2023r.

Podstawa opracowania:

1. Ustawa z dnia 24 sierpnia 1991 o ochronie przeciwpożarowej / Dz. U. Nr 81, poz. 351/, z późniejszymi zmianami.
2. Ustawa Prawo Budowlane z dnia 07.07.1994 r. (Dz. U. Nr 89, poz. 414),/z późn.zm./
3. Rozporządzenia Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 7 czerwca 2010 r. w sprawie ochrony przeciwpożarowej budynków, innych obiektów budowlanych i terenów,/Dz. U. Nr 109, poz. 719/,
4. Rozporządzenie Ministra Infrastruktury z dnia 12 kwietnia 2002r. w sprawie warunków technicznych, jakim powinny odpowiadać budynki i ich usytuowanie / Dz. U. Nr 75, poz. 690 z późn. zm/,
5. Rozporządzenie Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 24 lipca 2009r. w sprawie przeciwpożarowego zaopatrzenia w wodę oraz dróg pożarowych, Dz. U. Nr 124, poz. 1030,
6. Zlecenie na wykonanie dokumentacji

Niniejsza Instrukcja Bezpieczeństwa Pożarowego została opracowana na podstawie obowiązujących w tej mierze przepisów prawa, tj. § 6.1. **Rozporządzenia Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 7 czerwca 2010 r. w sprawie ochrony przeciwpożarowej budynków, innych obiektów budowlanych i terenów,/Dz. U. Nr 109, poz. 719/**, posiadanych uprawnień z art. 4.ust.2a Ustawy o ochronie przeciwpożarowej, Nr SGSP 232/88 do wykonywania czynności z zakresu ochrony przeciwpożarowej oraz jest kompletna ze względu na swój cel. Rozwiązania zawarte w Instrukcji należą do właściciela budynku będącego przedmiotem niniejszego opracowania i mogą być stosowane, powielane oraz udostępniane osobom trzecim, jedynie na podstawie pisemnego zezwolenia prezesa oraz autorów, z zastrzeżeniem wszelkich skutków prawnych.

Opracował zespół:

Niniejszą Instrukcję bezpieczeństwa pożarowego, opracowano ze względu na wymóg zawarty w § 6 **Rozporządzenia Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 7 czerwca 2010 r. w sprawie ochrony przeciwpożarowej budynków, innych obiektów budowlanych i terenów /Dz. U. Nr 109, poz. 719/,**

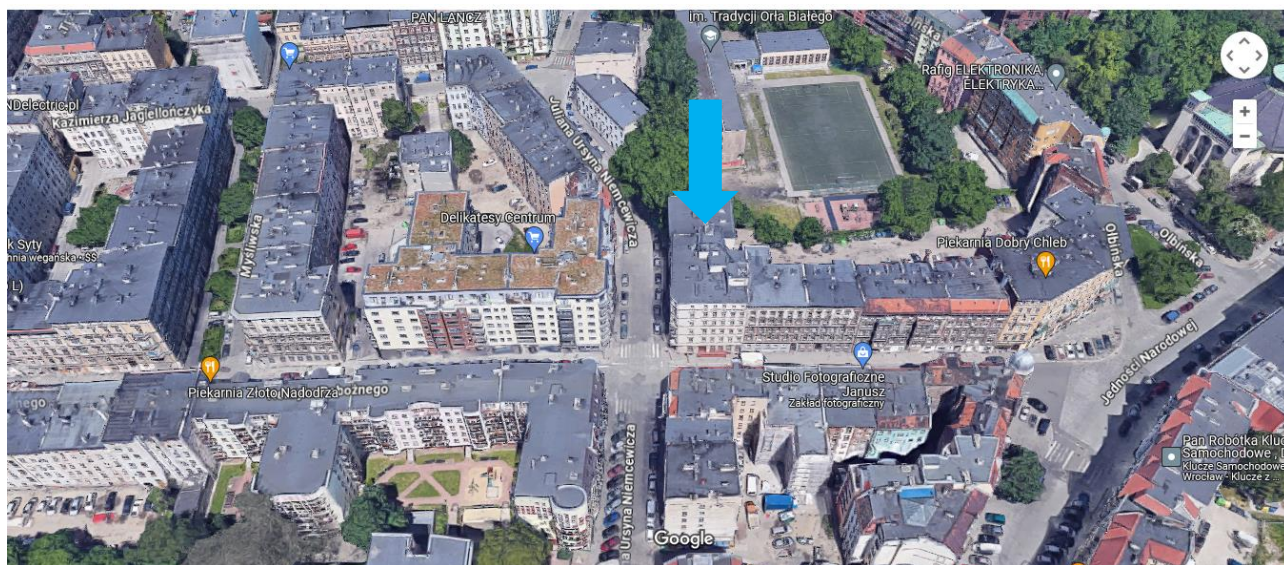
Zakres tematyczny

1. Warunki ochrony przeciwpożarowej, wynikające z przeznaczenia, sposobu użytkowania, prowadzonego procesu technologicznego, magazynowania /składowania/ i warunków technicznych obiektu, w tym zagrożenia wybuchem;
2. Określenie wyposażenia w wymagane urządzenia przeciwpożarowe i gaśnice oraz sposoby poddawania ich przeglądom technicznym i czynnościom konserwacyjnym;
3. Sposoby postępowania na wypadek pożaru i innego zagrożenia;
4. Sposoby wykonywania prac niebezpiecznych pod względem pożarowym, jeżeli takie prace są przewidywane;
5. Warunki i organizację ewakuacji ludzi oraz praktyczne sposoby ich sprawdzania;
6. Sposoby zapoznania użytkowników obiektu, w tym zatrudnionych pracowników, z przepisami przeciwpożarowymi oraz treścią przedmiotowej instrukcji;
7. Zadania i obowiązki w zakresie ochrony przeciwpożarowej dla osób będących ich stałymi użytkownikami;
8. Plany obiektów, obejmujące także ich usytuowanie, oraz terenu przyległego, z uwzględnieniem graficznych danych dotyczących w szczególności:
  - a/ powierzchni, wysokości i liczby kondygnacji budynku,
  - b/ odległości od obiektów sąsiadujących,
  - c/ parametrów pożarowych występujących substancji palnych,
  - d/ występującej gęstości obciążenia ogniowego w strefie pożarowej lub w strefach pożarowych,
  - e/ kategorii zagrożenia ludzi, przewidywanej liczby osób na każdej kondygnacji i w poszczególnych pomieszczeniach,
  - f/ lokalizacji pomieszczeń i przestrzeni zewnętrznych zaklasyfikowanych jako strefy zagrożenia wybuchem,
  - g/ podziału obiektu na strefy pożarowe,
  - h/ warunków ewakuacji, ze wskazaniem kierunków i wyjść ewakuacyjnych,
  - i/ miejsc usytuowania urządzeń przeciwpożarowych i gaśnic, kurków głównych instalacji gazowej, materiałów niebezpiecznych pożarowo oraz miejsc usytuowania elementów sterujących urządzeniami przeciwpożarowymi,
  - j/ wskazania dojeżdżać do dźwigów dla ekip ratowniczych,
  - k/ hydrantów zewnętrznych oraz innych źródeł wody do celów przeciwpożarowych,
  - l/ dróg pożarowych i innych dróg dojazdowych, z zaznaczeniem wjazdów na teren ogrodzony.
9. Wskazanie osób lub podmiotów opracowujących instrukcję

1. Warunki ochrony przeciwpożarowej, wynikające z przeznaczenia, sposobu użytkowania, prowadzonego procesu technologicznego, magazynowania /składowania/ i warunków technicznych obiektu, w tym zagrożenia wybuchem.

1.1. Opis techniczny budynku.

1.1.1. Lokalizacja

Położenie wg współrzędnych geograficznych - 51.12078589526, 17.039668364342702

Będący przedmiotem niniejszej Instrukcji Bezpieczeństwa Pożarowego Dom Studencki Akademii Sztuk Pięknych we Wrocławiu, jest obiektem zamieszkania zbiorowego, usytuowanym narożnikowo u zbiegu ulic Niemcewicza i Henryka Pobożnego, w zwartej zabudowie wrocławskiego Śródmieścia.

Dom Studencki mieści się w typowej kamienicy na tym terenie, wybudowanej na początku ubiegłego wieku, w zabudowie ciągłej. Przylega bezpośrednio to innych tego typu kamienic o funkcji mieszkalnej i użyteczności publicznej.

Widok wejścia głównego do Domu Studenckiego

1.1.2. Rozwiązania konstrukcyjne i funkcjonalno-architektoniczne

Konstrukcja budynku

Główna konstrukcja nośna budynku wykonana ze ścian z cegły pełnej na zaprawie cementowo-wapiennej, o grubości od 32 cm na ostatniej kondygnacji, do 100 cm na poziomie piwnic.

Stropodach wentylowany, składający się z dwóch stropów WPS, warstwy trzciny jako ocieplenia i pustki powietrznej oraz kilku warstw papy na lepiku. Łączna grubość ok. 75 cm.

Stropy nad piwnicą w postaci ceglanych sklepień odcinkowych, opartych na belkach stalowych. Na wyższych kondygnacjach stropy WPS na belkach stalowych.

Ściany zewnętrzne i wewnętrzne wykonane z cegły pełnej, otynkowanej 2,5 cm.

Ścianki działowe wykonane z cegły dziurawki, płyt GK na stelażu stalowym oraz bloczków silikatowych typu Silka. Nadproża stalowe.

Klatka schodowa o konstrukcji żelbetowej, prefabrykowanej. Spoczniki i podesty oparte na ścianach nośnych. Belki biegów oparte na spocznikach i podestach. Stopnice z lastryko, prefabrykowane.

Kondygnacje nadziemne obsługuje dźwig osobowy, z maszynownią w szybie windowym.

Obiekt wyposażony jest we wszystkie instalacje niezbędne do jego funkcjonowania, tj.

- **instalacja elektryczna 230V** – obsługuje wszystkie kondygnacje budynku zasilając oświetlenie i gniazda wtykowe,
- **instalacja elektryczna 400V** – zasila urządzenia techniczne przyziemia i piwnic (węzeł cieplny, maszynownia, instalacja nadajnika telefonii komórkowej),
- **instalacja gazowa** - obsługujące pomieszczenia kuchenne na kondygnacjach mieszkalnych,
- **instalacja piorunochronna** - zabezpiecza budynek przed wyładowaniami atmosferycznymi, jako elementy uziomów wykorzystano profile blach osłonowych ścian szczytowych budynku,
- **instalacja hydrantowa** - prowadzona jest w jednym pionie przy klatce schodowej. Na poszczególnych kondygnacjach znajdują się zawory wylotowe obudowane szafkami wyposażonymi w węże półsztywne 25 mm oraz prądownice,
- **instalacja sygnalizacji pożaru SAP** - zabezpiecza korytarze, pomieszczenia kuchenne oraz piwniczne. Ponadto w obiekcie zainstalowano ręczne ostrzegacze pożaru /ROP/-y,
- **instalacja oświetlenia awaryjnego** – zapewnia bezpieczne wyjście z obiektu przy zaniku oświetlenia podstawowego,
- **system oddymiania** - klatki schodowej, uruchamiany czujkami dymowymi lub ręcznymi przyciskami,

Centrala SAP

Czujka dymowa w piwnicy, W głębi główny zawór gazu

1.1.3. Przeznaczenie budynku.

Budynek DS. Spartakus spełnia funkcję obiektu zamieszkania zbiorowego – domu studenckiego.

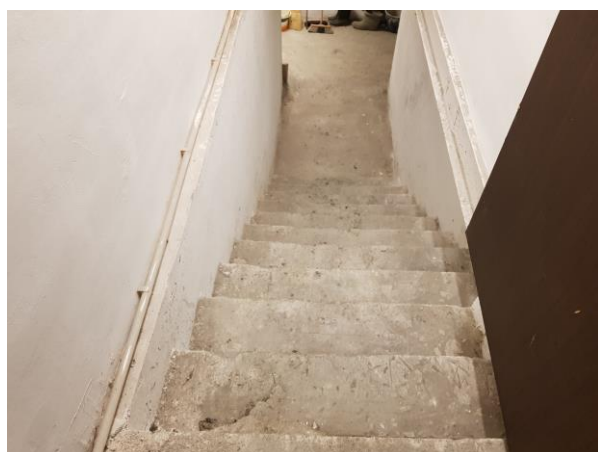
Przebywa w nim ok. 81 studentów podczas roku akademickiego. Do obsługi, zatrudnionych jest 5 osób personelu. Budynek posiada 7 kondygnacji nadziemnych i 1 podziemną, w tym poddasze użytkowe i piwnice.

W obiekcie znajduje się jedna klatka schodowa, wydzielona pożarowo i oddymiana, przez co można traktować każdą kondygnację jako oddzielną strefę pożarową.

W budynku znajduje się 31 pokoi mieszkalnych, 5 pracowni oraz świetlica. Na 1 piętrze znajdują się dwa pokoje przystosowane dla studentów niepełnosprawnych.

Na każdym piętrze znajduje się pracownia /pokój nauki/ oraz pomieszczenie kuchenne dla studentów.

Do wejścia głównego wykonano rampę dla osób niepełnosprawnych.

Poziom -1 /piwnica/ – 187,6 m²

Instrukcja Bezpieczeństwa Pożarowego

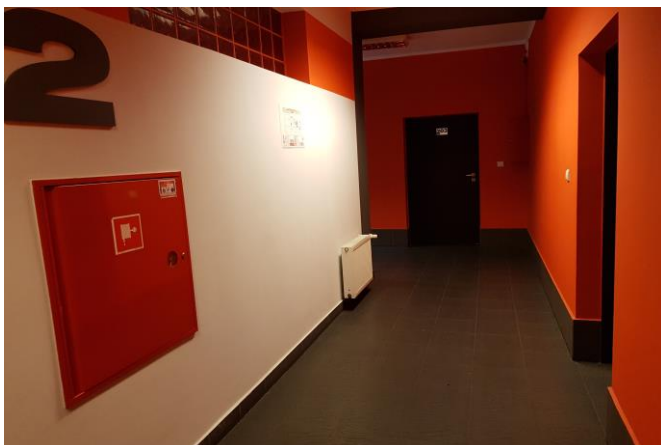

Poziom 0 /parter/ - 255,3 m²

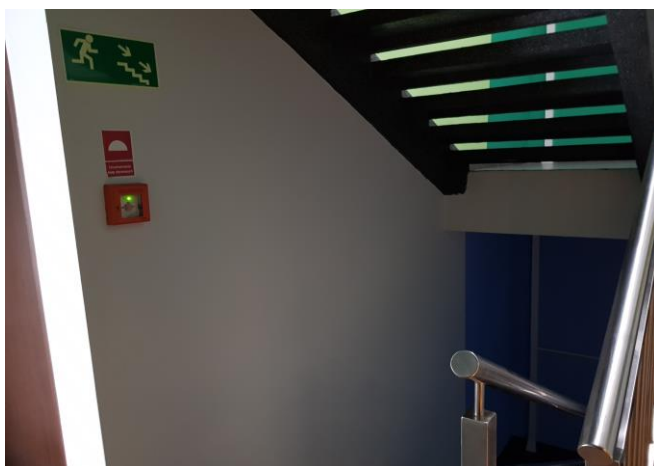
Poziom +1 – 252, m²

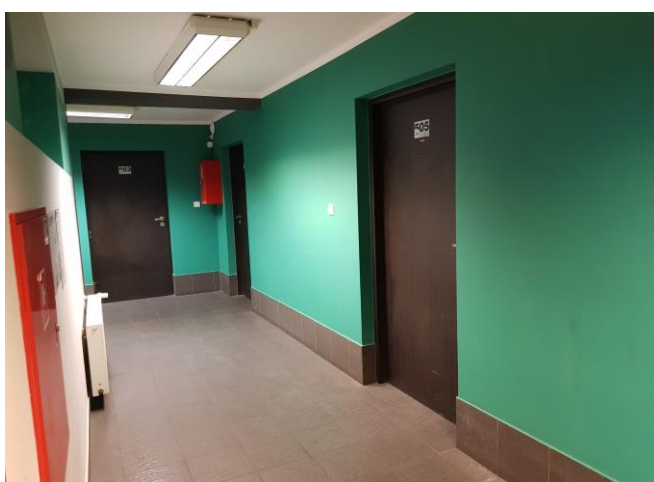
Poziom +2 – 255,8 m²

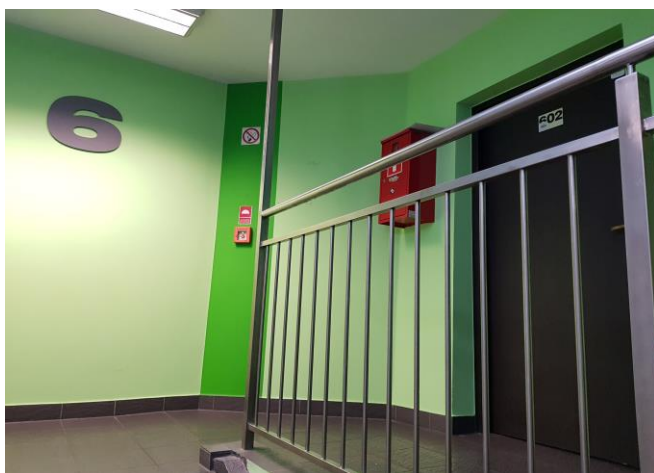
Poziom +3 – 259,2 m²

Poziom +4 – 261,2 m²

Poziom +5 – 262,9 m²

Poziom +6 – 70,9 m²

1.1.4. Parametry budynku D.

Powierzchnia całkowita – 1804,2 m²,

Powierzchnia użytkowa - 1197,6 m²

Kubatura - 6314 m³

Wysokość budynku – 23 m.

1.1.5. Warunki budowlane i kwalifikacje ze względu na ochronę przeciwpożarową.

Zgodnie z obowiązującymi przepisami z zakresu ochrony przeciwpożarowej, przedmiotowy budynek jest obiektem użyteczności publicznej, zamieszkania zbiorowego, zakwalifikowanym do kategorii **ZL V** zagrożenia ludzi. .

W obiekcie nie zachodzą procesy technologiczne, nie używa się materiałów niebezpiecznych pożarowo oraz nie występuje zagrożenie wybuchem.

W związku z tym, że analizowany budynek DS. posiada 23 m wysokości, jest zakwalifikowany jako średniowysoki, z wymaganą klasą odporności pożarowej – **B-**.

Budynek znajduje się w klasie odporności pożarowej B

Odporność ogniowa elementów budynku wynosi:

- główna konstrukcja nośna - R 120,
- konstrukcja dachu - R 30,
- stropy - R E I 60,
- ściany zewnętrzne - E I 60,
- ściany wewnętrzne - E I 30,
- przekrycie dachu - E I 30.

Wszystkie elementy powinny być wykonane z materiałów nie rozprzestrzeniających ogień, z dopuszczeniem słabo rozprzestrzeniających ogień, dla obiektów jednokondygnacyjnych /PM/ i obciążeniu ogniowym do 500 MJ/m².

1.2. Zaopatrzenie wodne.

Jeden z hydrantów podziemnych sieci miejskiej zabezpieczający DS. w wodę do celów ppoż.

Zaopatrzenie wodne do zewnętrznego gaszenia pożaru dla jednostek PSP zapewniają 3 hydranty podziemne 80 mm, sieci miejskiej, usytuowane w odległości do 30 m od budynku DS., /patrz szkic syt./ Ze względu na parkujące samochody, mogą wystąpić utrudnienia z ich dostępem.

Hydranty wymagają monitorowania dot. parametrów wydajności i ciśnienia wody do celów przeciwpożarowych.

Z wnioskiem o dokonanie sprawdzenia, można się zwrócić do najbliższej jednostki PSP – JRG 8, przy ul. Ołbińskiej 21.

1.3. Dojazdy pożarowe.

Dojazd pożarowy ul. Henryka Pobożnego

Dojazd dla samochodów Straży Pożarnej jest możliwy ulicą Niemcewicza lub ulicą Henryka Pobożnego, od strony ul. Jedności Narodowej, o nawierzchni brukowanej, bezpośrednio pod budynek z jego dwóch stron.

Istniejąca gęsta sieć ulic, umożliwia swobodne manewrowanie samochodami pożarniczymi.

Nawierzchnie wszystkich dróg i placów spełniają wymogi dot. nośności nawierzchni przewidzianych dla dróg stanowiących dojazdy pożarowe, tj. 100 kN i posiadają łuki o promieniu skreću powyżej 11m.

Czas dojazdu jednostek Państwowej Straży Pożarnej wynosi:

JRG – 8 – 3 min,

JRG - 2 – 9 min.

1.4. Dopuszczalne wielkości stref pożarowych.

Zastosowane wydzielenia klatek schodowych drzwiami EI 60 oraz zabezpieczenie ognioochronne przejść instalacyjnych przez elementy oddzielenia pożarowego powoduje, że każda kondygnacja stanowi oddzielną strefę pożarową. Powierzchnie nie przekraczają podanych poniżej normatywów.

Kategoria zagrożenia ludzi	Dopuszczalna powierzchnia stref pożarowych w m ²			
	W budynku o jednej kondygnacji nadziemnej /bez ograniczania wysokości/	W budynku wielokondygnacyjnym		
		niskim	średniowysokim	Wysokim i wysokościowym
ZL I, ZL III, ZLIV, ZL V	10 000	8000	5000	2500
ZL II	8000	5000	3500	2000

1.5 Przesłanki do uznania budynku jako zagrażający życiu ludzi w nim przebywających

Zgodnie z Rozporządzenia Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 7 czerwca 2010 r. w sprawie ochrony przeciwpożarowej budynków, innych obiektów budowlanych i terenów, /Dz. U. Nr 109, poz. 719/, „użytkowany budynek istniejący uznaje się za zagrażający życiu ludzi, gdy występujące w nim warunki techniczne nie zapewniają możliwości ewakuacji ludzi”.

Podstawą do stwierdzenia, że w budynku występują warunki techniczne o których mowa powyżej, może być:

1. szerokości przejścia , dojścia lub wyjścia ewakuacyjnego, albo biegu względnie spocznika klatki schodowej służącej ewakuacji, mniejszej o ponad jedną trzecia od określonej w przepisach techniczno-budowlanych,
2. długości przejścia lub dojścia ewakuacyjnego większej o ponad 100% od określonej w przepisach techniczno-budowlanych,
3. występowanie w pomieszczeniu strefy pożarowej zakwalifikowanej do kategorii zagrożenia ludzi ZL I, ZL II lub ZL V albo na drodze ewakuacyjnej:
  - ◆ okładziny sufitu lub sufitu podwieszanego z materiału łatwo zapalnego lub kapiącego pod wpływem ognia, względnie wykładziny podłogowej z materiału łatwo zapalnego,
  - ◆ okładziny ściennej z materiału łatwo zapalnego na drodze ewakuacyjnej, jeżeli nie zapewniono dwóch kierunków ewakuacji,
4. nie wydzielenie ewakuacyjnej klatki schodowej budynku wysokiego innego niż mieszkalny lub wysokościowego, w sposób określony w przepisach techniczno-budowlanych,

5. nie zabezpieczenia przed zadymieniem dróg ewakuacyjnych wymienionych w przepisach techniczno-budowlanych, w sposób w nich określony,
6. brak wymaganego oświetlenia awaryjnego w odniesieniu do strefie pożarowej zakwalifikowanej do kategorii zagrożenia ludzi ZL I, ZL II lub ZL V albo na drodze ewakuacyjnej prowadzącej z tej strefy na zewnątrz budynku.”

Przepis nakłada na właściciela lub zarządcę budynku w którym występują w/w nieprawidłowości, obowiązek zastosowania rozwiązań zapewniających spełnienie wymagań bezpieczeństwa pożarowego w sposób określony w przepisach techniczno-budowlanych.

Uwaga: W stosunku do budynków wzniesionych zgodnie z Ustawą z dnia 7 lipca 1994r. – Prawo budowlane /Dz.U. z 2006r. Nr 156, poz. 1118, z późniejszymi zmianami oraz aktami wykonawczymi wydanymi na podstawie tej ustawy, ww. kryteriów się nie stosuje.

Nie stwierdza się w obiekcie Domu Studenckiego ASP ww. elementów zagrożenia życia i zdrowia.

1.6. Podstawowe dane dotyczące pożaru i wybuchu.

Pożar – spalanie, które powoduje bezcelowe i bezpowrotne niszczenie lub uszkodzenie dobra materialnego oraz zagraża życiu i zdrowiu ludzkiemu.

Proces palenia – reakcja chemiczna łączenia substancji palnej z tlenem, której towarzyszy wydzielanie się ciepła i światła.

Nieodczownymi czynnikami wystąpienia procesu palenia są:

- material palny,
- tlen,
- impuls cieplny.

1.7. Potencjalne źródła powstania pożaru w DS.

Pożary w obiektach użyteczności publicznej m.in. w obiektach zamieszkania zbiorowego takich jak domy studenckie, stanowią poważne zagrożenie dla życia i zdrowia ludzi tam przebywających. Pożar jest, również poważnym zagrożeniem dla wartościowego wyposażenia pomieszczeń, sprzętu jak i dokumentacji.

Pożar wśród osób znajdujących się w obiekcie wywołuje niejednokrotnie silne zdenerwowanie, psychozę lękową - zjawiska te w niesprzyjających warunkach, w dużych zbiorowiskach doprowadzić mogą do tragicznych skutków.

Postawy ludzi podczas zagrożenia, w silnym zadymieniu są bardzo zróżnicowane i reakcje na działanie ognia mogą wyrażać się w różny sposób. Pożar jest zawsze silnym stresem dla osób przebywających w rejonie zagrożenia.

Zachowanie się ludzi wewnątrz budynku podczas pożaru ma zawsze decydujące znaczenie na całość sprawnie przeprowadzonej ewakuacji. Poszkodowani często nie są w stanie szybko i o własnych siłach opuścić zagrożone obiekty.

1.7.1. Przyczyny.

Do najczęstszych przyczyn powstania pożaru w obiektach użyteczności publicznej, jak DS należą:

- porzucanie nie wygaszonych papierosów i zapalek w miejscach, w których znajdują się materiały palne,
- ustawianie nagrzewających się urządzeń elektrycznych (kuchenki, grzejniki, czajniki, grzałki) w bezpośrednim sąsiedztwie wyposażenia pomieszczeń wykonanych z materiałów palnych (meble, zasłony, wykładziny),
- pozostawianie nie wyłączonych z napięcia odbiorników energii elektrycznej,
- niewłaściwe posługiwanie się i nie zachowywanie ostrożności podczas używania materiałów łatwopalnych,
- niewłaściwe zabezpieczenia pomieszczeń przed dostępem osób postronnych,
- stosowanie materiałów palnych na osłony punktów świetlnych,
- niewłaściwa lub nieterminowa konserwacja urządzeń i instalacji elektrycznej oraz instalacji odgromowej,
- nieprzestrzeganie środków ostrożności podczas prac pożarowo niebezpiecznych (spawanie, odmrażanie, opalanie palnikiem podczas prac remontowych, itp.).

1.7.2. Możliwość rozprzestrzeniania się pożaru.

Na rozprzestrzenianie się pożaru w obiektach użyteczności publicznej, ma wpływ wiele czynników, które powodują, że początkowo małe zarzewie ognia rozwija się stopniowo, przechodząc w pożar duży lub bardzo duży.

Przyczyny rozprzestrzeniania się pożaru:

- niewłaściwe składowanie materiałów np.: bezpośrednio przy obiekcie, na drogach komunikacji ogólnej,
- montowanie drzwi nie spełniających wymaganej klasy odporności ogniowej,
- stosowanie palnych okładzin ścian oraz wykładzin dywanowych na drogach komunikacyjnych,
- brak podręcznego sprzętu gaśniczego oraz nieumiejętność obsługi tego sprzętu przez personel.

1.7.3. Zasady zapobiegania powstania pożaru:

- użytkowanie elektrycznych urządzeń grzejnych zgodnie z zasadami ustalonymi w zarządzeniach wewnętrznych.
- nie pozostawianie po pracy wyłączonych odbiorników energii elektrycznej;
- zachowywanie ostrożności, zwłaszcza w miejscu dużego nagromadzenia materiałów palnych;
- zapewnienie środków ostrożności przy prowadzeniu prac pożarowo niebezpiecznych;
- nie stosowanie materiałów palnych na osłony punktów świetlnych;
- właściwa i terminowa konserwacja urządzeń i instalacji elektrycznych, odgromowych, gazowych, przewodów kominowych itp.;
- nie korzystanie z obluzowanych gniazd wtykowych oraz prowizorycznych instalacji elektrycznych powodujących przeciążenia i zwarcia;
- nie składowanie materiałów palnych w bezpośrednim kontakcie z instalacjami grzewczymi;
- właściwe zabezpieczanie pomieszczeń przed dostępem osób postronnych.

W obiektach oraz przyległych do nich terenach zabronione jest wykonywanie czynności, które mogą spowodować pożar, jego rozprzestrzenienie się lub utrudnienie działania ratowniczo-gaśniczego, zgodnie z Rozporządzeniem MSWiA.

Należą do nich w szczególności, oprócz wymienionych wyżej, również:

- spalanie śmieci lub odpadków w miejscu umożliwiającym zapalenie się sąsiednich obiektów lub materiałów palnych;
- przechowywanie materiałów palnych w odległości mniejszej niż 0,5 m od:
  - urządzeń i instalacji, których powierzchnie zewnętrzne mogą nagrzewać się do temperatury przekraczającej 100°C;
  - linii kablowych o napięciu powyżej 1 kV, przewodów uziemiających oraz przewodów odprowadzających instalacji odgromowych;
- instalowanie opraw oświetleniowych oraz osprzętu instalacji elektrycznych bezpośrednio na podłożu palnym, jeżeli ich konstrukcja nie zabezpiecza podłoża przed zapaleniem;
- składowanie materiałów palnych na drogach komunikacji ogólnej służących ewakuacji;
- ustawianie na klatkach schodowych jakichkolwiek przedmiotów utrudniających komunikację;
- zamykanie drzwi ewakuacyjnych w sposób uniemożliwiający ich natychmiastowe użycie;
- uniemożliwianie lub ograniczanie dostępu do:
  - urządzeń przeciwpożarowych, takich jak hydranty, przeciwpożarowe zbiorniki wodne,
  - urządzeń uruchamiających instalacje ppoż;

- wyjść ewakuacyjnych;
- wyłączników i tablic rozdzielczych prądu elektrycznego oraz gł. zaworów gazu.

Najistotniejszym czynnikiem ograniczającym możliwość rozprzestrzeniania się pożaru jest jego **ugaszenie w początkowej fazie**. Z tego punktu widzenia istotny jest właściwy dobór i rozmieszczenie podręcznego sprzętu gaśniczego, oraz oczywiście zapoznanie pracowników z zasadami jego bezpiecznego i skutecznego użycia.

1.7.4. Działanie środków gaśniczych i podstawowe definicje

Środki gaśnicze używane do gaszenia pożarów dzieli się na cztery podstawowe grupy

- pod względem ich działania gaśniczego:
  - środki działające chłodząco: woda.
  - środki działające tłumiąco: dwutlenek węgla, azot, para wodna,
  - środki działające tłumiąco i chłodząco: piany gaśnicze,
  - środki działające antykataliczne: proszki gaśnicze.

Temperatura zapłonu – jest to najniższa temperatura, w której pary cieczy łatwopalnej w mieszaninie z powietrzem (w odpowiednim stosunku) zapalą się od dodatkowego czynnika z zewnątrz (płomień, iskra).

Temperatura samozapłonu – jest to najniższa temperatura, w której para cieczy łatwopalnej w mieszaninie z powietrzem (w odpowiednim stosunku) zapalą się bez dodatkowego czynnika inicjującego (płomień, iskra).

Reakcja wybuchowa – spalanie kinetyczne – szybkie spalanie charakteryzujące się wydzielaniem znacznych ilości ciepła i ogrzaniem produktów spalania do wysokiej temperatury. Jeżeli tak szybkie spalanie następuje w pomieszczeniu zamkniętym, to rozszerzanie się palnych par gazów przy ogrzewaniu powoduje szybki wzrost ciśnienia, które może spowodować wybuch.

Dolna granica wybuchowości (DGW) – najniższe stężenie palnych par, gazów lub pyłów w mieszaninie z powietrzem, przy którym może nastąpić wybuch (palenie kinetyczne – wybuchowe) pod wpływem impulsu cieplnego

Górna granica wybuchowości (GGW) – najwyższe stężenie par, gazów, pyłów w mieszan.

z powietrzem, przy którym może jeszcze nastąpić zapalenie się (palenie kinetyczne – wybuchowe) pod wpływem impulsu cieplnego.

Mieszanina wybuchowa – mieszanina par cieczy łatwopalnej z powietrzem lub gazu, która pod wpływem czynnika inicjującego i w odpowiednim stężeniu, powoduje reakcję wybuchową.

Materiały niebezpieczne, zaliczamy do nich:

1. gazy palne,
2. ciecze palne o temperaturze zapłonu poniżej 328,15 K /55st.C/,
3. materiały wytwarzające w zetknięciu z wodą gazy palne,
4. materiały zapalające się samorzutnie na powietrzu,
5. materiały wybuchowe ,
6. materiały ulegające samorzutnie rozkładowi i polimeryzacji,
7. materiały mające skłonność do samozapalenia.

Materiały niebezpieczne pożarowo nie powinny być przechowywane w pomieszczeniach piwnicznych, na poddaszach i strychach, w obrębie klatek schodowych i korytarzy oraz w innych pomieszczeniach ogólnie dostępnych, jak również na tarasach, balkonach i loggiach.

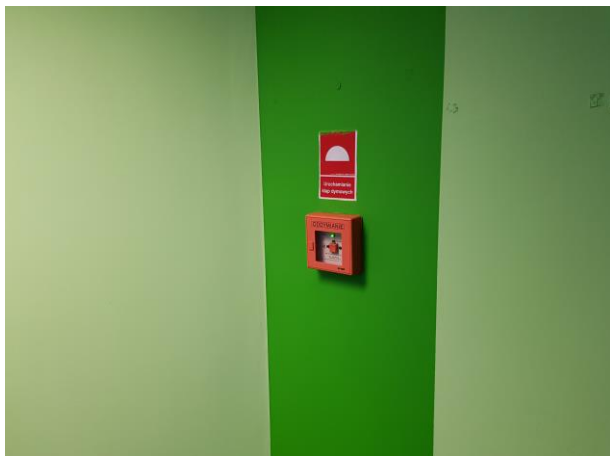
2.Określenie wyposażenia w wymagane urządzenia przeciwpożarowe i gaśnice oraz sposoby poddawania ich przeglądom technicznym i czynnościom konserwacyjnym.

2.1. Występujące urządzenia i instalacje przeciwpożarowe oraz procedury kontrolne.

W budynku Domu Studenckiego, ASP występują n/w urządzenia przeciwpożarowe.

1. wewnętrzna sieć hydrantowa, wspomagana pompą,
2. podręczny sprzęt gaśniczy.
3. sygnalizacja alarmu pożarowego SAP - /be monitoringu/
4. system oddymiania,
5. sygnalizatory akustyczne,
6. przeciwpożarowy wyłącznik prądu.

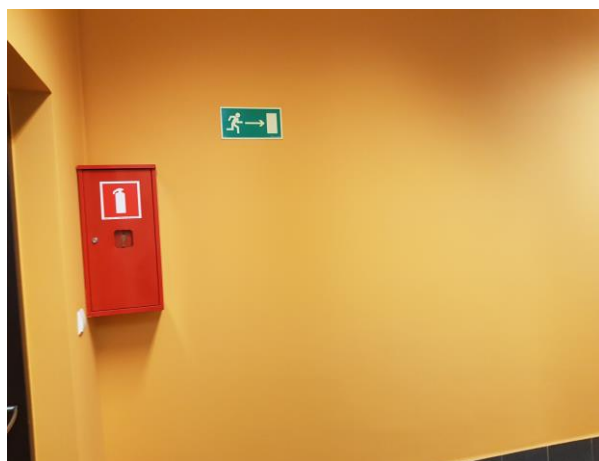

Przycisk uruchamiający oddymianie

Ręczny ostrzegacz pożaru – ROP

Podręczny sprzęt gaśniczy - hydranty z wężem pólstywnym 25 mm i gaśnice

Przeciwożarowy wyłącznik prądu przy wejściu głównym

Pompa wspomagająca ciśnienie w sieci hydrantów wewnętrznych

Wymienione powyżej urządzenia i instalację, mają bezpośredni wpływ na stan bezpieczeństwa pożarowego budynku domu studenckiego, jak również przebywających w nim ludzi.

Zgodnie z obowiązującymi przepisami i normami powinny one podlegać systematycznym przeglądom i sprawdzeniom działania. Także producenci w/w instalacji i urządzeń określają wymogi okresowych kontroli i czynności konserwacyjnych.

W związku z tym, można określić n/w procedury:

- ◆ wewnętrzną sieć hydrantową w zakresie kompletności szafek, drożności zaworów i prądownic oraz stanu technicznego węży powinno się przeprowadzać min. jeden raz na 6 miesięcy lecz nie rzadziej niż raz na rok. Także raz w roku należy sprawdzić parametry ciśnienia i wydajności hydrantu.
- ◆ podręczny sprzęt gaśniczy – gaśnice, powinny być poddawane przeglądom zgodnie z zaleceniami producenta lecz nie rzadziej niż raz w roku,
- ◆ instalacja sygnalizacji alarmu pożarowego oraz ręczne ostrzegacze pożaru /ROP-y/ powinny być poddawane przeglądowi w całości 1 raz w miesiącu /w tym za każdym razem centralka/ oraz w $\frac{1}{4}$ ilości skuteczności zadziałania, jeden raz na 3 miesiące,
- ◆ klapy oddymiające należy sprawdzać poprzez próbne uruchamianie 1 raz w miesiącu przez służbę wewnętrzną biurowca oraz raz na 6 miesięcy przez wyspecjalizowaną firmę wraz z przeglądem instalacji SAP,
- ◆ przeciwpożarowy wyłącznik prądu – min. 1 raz w roku poprzez próbne wyłączenie.

Należy zwracać uwagę, aby przeglądy i konserwację wykonywały firmy posiadające odpowiednie uprawnienia i certyfikaty producentów sprzętu, o ustalonej pozycji na rynku usług w tym zakresie.

Każdorazowy przegląd, pomiary lub konserwacja powinny być odpowiednio udokumentowane

przez wykonawców, w książkach kontroli znajdujących się w obiekcie.

Przegląd i ewentualna wymiana elementów powinien być także wykonany, po każdym zadziałaniu urządzenia na skutek pożaru lub innego zdarzenia.

2.2. Powiadomianie o pożarze.

W ramach ochrony obiektu, dozór sprawuje po godzinie 15-tej, specjalistyczna firma TOM - Service w systemie całodobowym.

Posiadają systemy łączności telefonicznej.

Do godziny 15-tej dozór sprawują pracownicy ASP.

2.3. Normatyw podręcznego sprzętu gaśniczego gaśnic.

Przepis szczegółowy określa normatyw podręcznego sprzętu gaśniczego dla obiektów użyteczności publicznej kategorii ZL III zagrożenia ludzi, na jedną jednostkę masy środka gaśniczego, min. 2 kg lub 3 dm³ na każde 100 m² powierzchni strefy pożarowej.

Powierzchnia całkowita budynku Domu Studenckiego Akademii Sztuk Pięknych wynosi 1804,2 m², w związku z tym powinno być zapewnione 38 kg. środka gaśniczego.

Ze względu na specyfikę obiektu DS. oraz możliwość ewentualnych zapłonów, zaleca się jako podstawowy środek gaśniczy proszek ABC w gaśnicach o masie 4 kg lub 6 kg..

Na poziomie piwnicy należy dodatkowo zastosować środek gaśniczy CO₂ w gaśnicy 5kg.

W związku z powyższym należy zapewnić nw. ilości podręcznego sprzętu gaśniczego:

- piwnica - /poziom (-1)/ - 1 gaśnica śniegowa GSn-5, 1 gaśnica proszkowa GP-4 ,
- I – VII- kondygnacja powtarzalna - po 1 gaśnicy proszkowej GP-6 ABC lub 2 x GP-4,
- przed maszynownią dźwigu - 1 gaśnica śniegowa GSn-5,
- przy rozdzielniczy elektrycznej 1 gaśnica śniegowa GSn-5.

Należy pamiętać, że jeżeli nie ma bezwzględnej potrzeby, nie używać do gaszenia pożarów w obrębie sprzętu informatycznego gaśnic śniegowych GSn, gdyż grozi to wstrząsem termicznym /temperatura wyrzucanego dwutlenku węgla wynosi - 72 st.C/ oraz awarią nośników informacji.

Podczas przeprowadzonej wizji lokalnej, stwierdzono prawidłowe ilości podręcznego sprzętu gaśniczego w obiekcie DS.

2.3. Zasady rozmieszczenia i używania podręcznego sprzętu gaśniczego.

Podstawowym aktem normatywnym regulującym zasady eksploatacji budynków zgodnie z zasadami ppoż. jest Rozporządzenie Ministra Spraw wewnętrznych i Administracji z dnia 7 czerwca 2010 r. w sprawie

ochrony przeciwpożarowej budynków, innych obiektów budowlanych i terenów (Dz. U. Nr. 109 poz. 719).
Obiekty powinny być wyposażane w gaśnice przenośne spełniające wymagania Polskich Norm, będących odpowiednikami norm europejskich /EN/, dotyczących gaśnic, lub w gaśnice przewoźne. Rodzaj gaśnic powinien być dostosowany do gaszenia tych grup pożarów, które mogą wystąpić w obiekcie:

- 1/ A – materiałów stałych pochodzenia organicznego, których normalne spalanie zachodzi z tworzeniem żarzących się węgli,
- 2/ B - cieczy i materiałów stałych, topiących się,
- 3/ C - gazów,
- 4/ D - metali,
- 5/ F - tłuszczów i olejów w urządzeniach kuchennych.

• Gaśnice w obiektach powinny być rozmieszczane:

- 1) w miejscach łatwo dostępnych i widocznych, a w szczególności:
  - przy wejściach do budynków,
  - na klatkach schodowych,
  - na korytarzach,
  - przy wyjściach z pomieszczeń na zewnątrz
- 2) w miejscach nie narażonych na uszkodzenie mechaniczne oraz działanie źródeł ciepła (piece, grzejniki),
- 3) w obiektach wielokondygnacyjnych – w tych samych miejscach na każdej kondygnacji, jeżeli pozwalają na to istniejące warunki.

Przy rozmieszczaniu gaśnic powinny być spełnione następujące warunki:

- 1) odległość z każdego miejsca w obiekcie, w którym może przebywać człowiek, do najbliższej gaśnicy nie powinna być większa niż 30m,
- 2) do gaśnic powinien być zapewniony dostęp o szerokości co najmniej 1m

Na sprzęcie gaśniczym znajduje się oznakowanie zawierające odpowiednie informacje dla użytkownika. Przykładowe oznakowanie gaśnicy przedstawiono poniżej.

Ważnym elementem oznakowania gaśnicy są piktogramy, określające grupę (lub grupy) pożarów, do gaszenia których może być użyta gaśnica.

Piktogramy dla pożarów należących do grupa **A, B, C i D** mają odpowiednio postać:

W pobliżu urządzeń elektrycznych pod napięciem stosuje się zamiennie gaśnice: proszkowe i śniegowe.

3.Sposób postępowania na wypadek pożaru i innego zagrożenia

3.1. Obowiązki ustawowe właściciela, użytkownika obiektu.

Art. 3 i 4 Ustawy o ochronie przeciwpożarowej z dn. 24 sierpnia 1991r. /Dz. U. Nr 147, poz. 1229 z 2002r./, określają obowiązki osób fizycznych, osób prawnych, organizacji i instytucji korzystających ze środowiska przyrodniczego, budynku, obiektu lub terenu, w zakresie zabezpieczenia przed zagrożeniem pożarowym lub innym miejscowym zagrożeniem.

Właściciel, zarządca lub użytkownik budynku, obiektu lub terenu, zapewniając jego ochronę przeciwpożarową, obowiązany jest w szczególności:

- 1) przestrzegać przeciwpożarowych wymagań budowlanych, instalacyjnych i technologicznych,
  - 2) wyposażyć budynek, obiekt lub teren w sprzęt pożarniczy i ratowniczy oraz środki gaśnicze zgodnie z zasadami określonymi w odrębnych przepisach,
  - 2a) zapewnić konserwację i naprawy sprzętu oraz urządzeń określonych w pkt 2, zgodnie z zasadami i wymaganiami gwarantującymi sprawne i niezawodne ich funkcjonowanie,
  - 3) zapewnić osobom przebywającym w budynku, obiekcie lub na terenie bezpieczeństwo i możliwość ewakuacji,
  - 4) przygotować budynek, obiekt lub teren do prowadzenia akcji ratowniczej,
  - 4a) zaznajomić pracowników z przepisami przeciwpożarowymi,
  - 5) ustalić sposoby postępowania na wypadek powstania pożaru, klęski żywiołowej lub innego miejscowego zagrożenia.
2. Czynności z zakresu ochrony przeciwpożarowej mogą wykonywać osoby posiadające odpowiednie kwalifikacje.

3.2. Zasady postępowania personelu w przypadku powstania pożaru - do czasu przybycia jednostek Państwowej Straży Pożarnej oraz współdziałanie z kierującym akcją ratowniczą.

**W PRZYPADKU POWSTANIA POŻARU W POMIESZCZENIACH
DOMUSU STUDENCKIEGO AKADEMII SZTUK PIĘKNYCH WE
WROCŁAWIU, NALEŻY:**

1. Natychmiast zawiadomić o grożącym niebezpieczeństwie osoby znajdujące się w strefie zagrożenia.
2. Zawiadomić o zdarzeniu Państwową Straż Pożarną (tel. **112**) podając wg kolejności:
  - co się pali,
  - dokładny adres miejsca pożaru,
  - rodzaj obiektu, wysokość na której występuje pożar,
  - występujące zagrożenie ludzi (czy są poszkodowani),
  - nazwisko oraz numer telefonu, z którego dokonuje się zgłoszenia,

UWAGA: po skończeniu zgłoszenia i odłożeniu słuchawki, należy pozostać przez chwilę przy telefonie, ponieważ dyżurny Straży Pożarnej sprawdza czy z danego numeru telefonu dokonano zgłoszenia.
3. Powiadomić o zaistniałym pożarze w zależności od możliwości: kierownictwo DS i pozostały personel.
4. Przystąpić do (zorganizowanej przez administratora lub osobę przez niego wyznaczoną) akcji ewakuacyjnej osób zagrożonych, zachowując przy tym opanowanie i spokój oraz równocześnie prowadzić akcję gaśniczą (jeżeli pozwala na to wielkość pożaru) dostępnymi środkami będącymi na wyposażeniu budynku tj. gaśnic, hydrantów.
5. Po przybyciu na miejsce jednostek Straży Pożarnej, należy powiadomić dowódcę przybyłych jednostek o sytuacji, informując o podjętych do tej pory działaniach a następnie podporządkować się jego poleceniom, do ukończenia akcji ratowniczo - gaśniczej.

Personel DS jest w dużym stopniu pomocny przy prowadzeniu akcji ze względu na znajomość specyfiki obiektu.

3.3. Organizacja i warunki ewakuacji

Akcją ratowniczo – gaśniczą oraz ewakuacją, zgodnie z obowiązującymi przepisami kieruje kierownik danej jednostki organizacyjnej.

W przypadku obecności

Całością akcji i ewakuacją kieruje administrator DS. – Magdalena Kowalczyk

W przypadku jej nieobecności, osoba wyznaczona poniżej:

1. ....

Wszystkie osoby biorące udział w akcji ratowniczo-gaśniczej oraz ewakuacji powinny bezwzględnie podporządkować się kierującemu.

Kierujący akcją, w zależności od rozmiarów występującego zagrożenia, powinien:

- Wezwać osoby według wykazu stanowiącego załącznik nr 1 do niniejszej instrukcji,
- Przeprowadzać ewakuację pomieszczeń

Ewakuacja ludzi – jest to zorganizowany sposób opuszczania pomieszczeń, budynków lub terenów zagrożonych przez pożar lub inne miejscowe zagrożenia, które zaistniało lub może zaistnieć.

Ewakuacja w swoim założeniu jest działaniem zorganizowanym, dlatego też znajomość jej zasad oraz wyrobienie umiejętności praktycznych, jest podstawowym problemem bezpieczeństwa.

Jest to szczególnie istotne ze względu na specyfikę obiektu DS, gdzie przebywa duża liczba studentów a odległości do wyjść na zewnątrz obiektu, ze względu na jego wysokość, są znaczne.

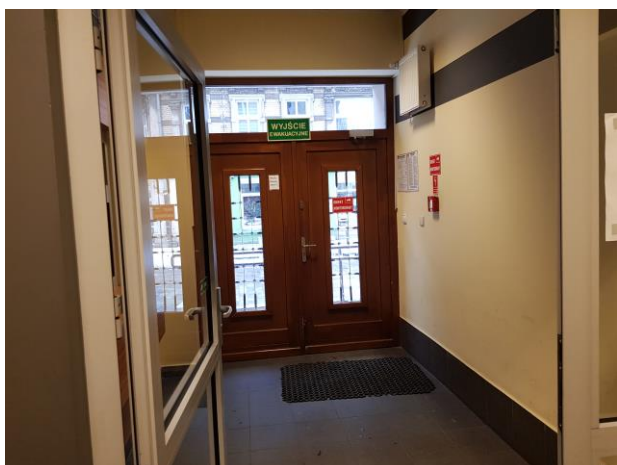
Z tego względu bezwzględnie konieczne jest, utrzymywanie w stanie otwarcia zapasowego wyjścia ewakuacyjnego od strony zalepcza. W przypadku osób niepełnosprawnych, należy postępować zgodnie z procedurą stanowiącą załącznik do niniejszej Instrukcji.

Należy także posiadać opracowany system komunikacji alarmowej ze studentami cudzoziemcami.

W sytuacjach zagrożenia życia lub zdrowia, działanie personelu budynku powinno być pozbawione cech improwizacji, przypadkowości i paniki.

Do czasu przybycia jednostek straży pożarnej działania powinny odbywać się według pewnych, ustalonych wcześniej schematów.

Do tego celu służą obowiązkowe, organizowane raz na dwa lata próbne ewakuacje.

Główne wyjście ewakuacyjne

Zapasowe wyjście ewakuacyjne

3.4. Organizacja akcji ewakuacyjnej oraz zadania dla personelu.

Przebieg ewakuacji zależy przede wszystkim od:

- fazy pożaru, która warunkuje rozpoczęcie ewakuacji,
- zakresu ewakuacji,
- wielkości sił i środków znajdujących się do dyspozycji na miejscu akcji,
- liczby osób ewakuowanych i ich sprawności fizycznej i psychicznej,
- warunków budowlanych /kierunki wyjść ewakuacyjnych, długość dojsć, szerokość przejść,
- sytuacji pożarowej na miejscu akcji.

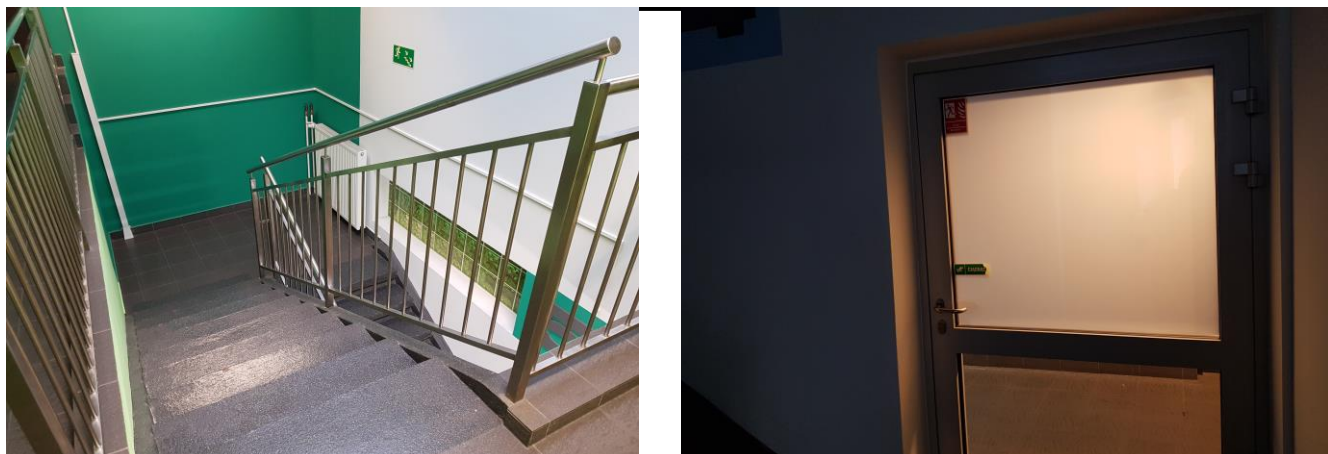
Należy pamiętać, że niezależnie od przedstawionej powyżej kolejności ewakuacji, zasadą jest ewakuowanie przede wszystkim osób znajdujących się w pomieszczeniach objętych pożarem oraz z pomieszczeń bezpośrednio zagrożonych i tych które mogą być odcięte przez rozprzestrzeniający się pożar.

W każdym przypadku nie można dopuścić do przebiegu ewakuacji w sposób niezorganizowany i chaotyczny. Należy kierować się zasadą podziału zadań, tj. poszczególni członkowie kierownictwa i personelu wykonują różne zadania w tym samym czasie, np.

- powiadamianie służb ratowniczych,
- powiadamianie przebywających w pomieszczeniu ludzi o zagrożeniu,
- otwieranie wyjść ewakuacyjnych,
- kierowanie strumieni ludzi do poszczególnych wyjść,
- gromadzenie podręcznego sprzętu gaśniczego,

- prowadzenie ewentualnej akcji gaśniczej,
- kierowanie przybyłych służb ratowniczych do miejsca pożaru,
- wyłączanie lub włączanie istotnych wyłączników, zaworów.

Widok klatki schodowej oraz drzwi wydzielających od korytarzy, w klasie odporności pożarowej EI30

3.5.Przebieg ewakuacji

Do ewakuacji mienia należy przewidzieć techniczne środki transportu, np. nosze lub wózki dla osób niepełnosprawnych lub poszkodowanych w pożarze.

W specyficznej sytuacji Domu Studenckiego, do powyższych działań powinni być także wykorzystani w miarę możliwości studenci, którzy są osobami w pełni sprawnymi i pełnoletnimi. Wszystkie osoby biorące udział w akcji, bez względu na zajmowane stanowisko, powinni podporządkować się poleceniom kierującego akcją, tj. administratorowi.

Kierującym akcją jest kierownik DS, a w przypadku nieobecności wyznaczona przez niego osoba.

Z chwilą przyjazdu jednostek Państwowej Straży Pożarnej i innych podmiotów ratowniczych **akcją kieruje dowódca pododdziałów Straży Pożarnej.**

Osoba upoważniona do wydania decyzji o ewakuacji /administrator DS lub dowódca jednostek Państwowej Straży Pożarnej/, powinna:

- określić sposoby ewakuacji i jej kolejność,
- wyznaczyć osoby odpowiedzialne za przebieg ewakuacji poszczególnych pomieszczeń i kondygnacji oraz do kontaktu z cudzoziemcami,
- określić sposoby, kolejność i rodzaj ewakuacji – sprzętu, urządzeń technicznych oraz dokumentacji.

Personel biorący udział w ewakuacji, zwraca uwagę na zachowanie porządku i spokoju, udziela krótkich rzeczowych informacji o sposobie ewakuacji, wskazuje docelowe miejsce ewakuacji.

Po ewakuacji ludzi, gdy pozwalają na to warunki, należy przystąpić do wynoszenia najcenniejszego mienia.

Po ewakuacji należy przeszukać wszystkie pomieszczenia (w zespołach co najmniej 2 osobowych - wzajemna asekuracja) oraz dokonać oceny liczby osób przed i po ewakuacji.

Podczas przeszukiwania pomieszczeń zadymionych należy przemieszczać się w pozycji jak najbliższej podłodze, gdyż w dolnych partiach pomieszczenia podczas pożaru jest najwięcej tlenu. Otwierając pomieszczenia, gdzie się pali, należy skrywać się za skrzydło drzwi (uniknięcie skutków fuknięcia) i wstępnym odymieniu pomieszczenia można przystąpić do penetracji.

Zbijając taflę szkła (okno, drzwi) nie wolno uderzać w środek i w dolną część, gdyż spadające odłamki szkła mogą spowodować groźne (szczególnie w okolicznościach akcji) zranienia. Należy uderzać krótkim, mocnym ruchem za pomocą twardego przedmiotu w górną część szyby.

3.6. Obowiązki osób funkcyjnych w zakresie ewakuacji

Zapewnienie warunków bezpiecznej ewakuacji polega na spełnieniu wymagań technicznych dla dróg ewakuacyjnych oraz przestrzeganiu ustalonych zasad ewakuacji ludzi z obiektów zagrożonych, zgodnie z obowiązkami wynikającymi z „Ustawy o ochronie przeciwpożarowej” z dnia 24.08.1991r. Dz.U. Nr 81, poz.351 z późniejszymi zmianami.

W przedmiotowym przypadku zapewnienie bezpieczeństwa ludziom przebywającym w obiekcie należy do rektora Akademii Sztuk Pięknych.

3.6.1 Podstawowe obowiązki kierującego akcją ratowniczą:

- zorganizowanie ewakuacji poszkodowanych w wyznaczone miejsce koncentracji /miejsce ewakuacji/, oraz nadzór nad sprawdzeniem czy wszystkie osoby zostały ewakuowane,
- w przypadku stwierdzenia braku wszystkich wcześniej obecnych osób, bezzwłocznie przystąpić do przeszukiwania pomieszczeń,
- zorganizowanie ewakuacji mienia oraz określenie miejsca składowania w takiej odległości od budynku, aby nie utrudniało to prowadzenia akcji ratowniczej przez Straż Pożarną,
- poinformowanie dowódcy przybyłych jednostek Straży Pożarnej o aktualnej sytuacji pożarowej oraz przekazanie informacji dot. wyłączenia napięcia elektrycznego, prowadzonej ewakuacji, miejsca powstania pożaru, wskazania miejsc szczególnie niebezpiecznych, punktów poboru wody,
- wyznaczenie spośród personelu do pomocy dowódcy jednostek straży pożarnych w celu udzielania wszelkich niezbędnych informacji o obiekcie,
- wyznaczenie osób do pełnienia dyżurów po zakończeniu akcji ratowniczo-gaśniczej w obiekcie .

3.6.2. Obowiązki służby dozoru w zakresie ewakuacji.

- dokładne zaznajomienie się z niniejszą „Instrukcją Bezpieczeństwa Pożarowego”,
- dbałość o sprawność sprzętu łączności i alarmowania,
- znajomość dróg i wyjść ewakuacyjnych,
- systematyczne przeprowadzanie kontroli stanu drożności dróg i wyjść ewakuacyjnych oraz ich oznakowania,
- sprawdzenie po zakończeniu ewakuacji czy wszystkie osoby zostały ewakuowane.

4. Sposoby wykonywania prac niebezpiecznych pod względem pożarowym, jeżeli takie prace są przewidywane.

W Domu Studenckim ASP nie wykonuje się prac pożarowo – niebezpiecznych. Prace pożarowo niebezpieczne występują tylko w sytuacjach awaryjnych, podczas prac remontowych, np. spawanie, malowanie farbami rozpuszczalnikowymi, itp. Ze względu na to że większość pożarów w obiektach użyteczności publicznej powstaje na skutek prowadzenia tego typu prac, szczególnie przez firmy w tym celu wynajęte, konieczne jest określenie organizacyjne zasad ich prowadzenia. Jest to istotne w przypadku wystąpienia ewentualnych roszczeń odszkodowawczych i wymagań stawianych przez firmy ubezpieczające budynek od skutków pożarów.

4.2. Zasady zabezpieczenia prac pożarowo niebezpiecznych.

Przez prace pożarowo-niebezpieczne rozumie się prace nie przewidziane instrukcją technologiczną lub prowadzone poza wyznaczonym na stałe do tego miejscem, jak np. prace remontowo-budowlane związane z użyciem otwartego ognia, prowadzone wewnątrz obiektów, na przyległych do nich terenach oraz placach składowych, a także wszelkie prace remontowo-budowlane prowadzone w strefach zagrożonych wybuchem. Prace takie należy prowadzić w sposób uniemożliwiający powstanie pożaru lub wybuchu.

Niżej podane zasady prowadzenia prac pożarowo-niebezpiecznych należy traktować jako wzór instrukcji, w której kierownik zakładu zobowiązany jest określić szczegółowe zasady przeciwpożarowego zabezpieczenia tych prac, jak również wyznacza - ewentualnie - inną osobę niż on sam do określania warunków bezpiecznego prowadzenia prac oraz wydawania zezwolenia na ich przeprowadzenie.

Przed rozpoczęciem prac pożarowo-niebezpiecznych, kierownik zakładu lub osoba przez niego upoważniona wspólnie z osobą mającą kierować tymi pracami zobowiązani są do:

- oceny zagrożenia pożarowego w rejonie, w którym prace będą wykonywane;
- ustalenia rodzaju przedsięwzięć mających na celu wyeliminowanie możliwości powstania pożaru lub wybuchu;

- wskazanie osób odpowiedzialnych za zabezpieczenie miejsca wykonywania prac i terenu przyległego, za bezpieczny przebieg prac oraz za zabezpieczenie po ich zakończeniu miejsc, w których były prowadzone.

W tym celu należy stosować się do następujących zasad:

- na stanowisku pracy materiały niebezpieczne (np. gazy techniczne) mogą znajdować się tylko w ilościach niezbędnych do bieżącego prowadzenia prac,
- materiały palne występujące w miejscu wykonywania prac oraz w rejonach przyległych, w tym również elementy konstrukcji budynku oraz znajdujące się w nim instalacje techniczne należy zabezpieczyć przed zapaleniem,
- prace pożarowo-niebezpieczne w pomieszczeniach oraz urządzeniach zagrożonych wybuchem lub też w pomieszczeniach, w których wcześniej wykonywano inne prace związane z użyciem łatwo zapalnych cieczy lub palnych gazów, mogą być prowadzone wyłącznie wtedy, gdy stężenie par cieczy lub gazów palnych w mieszaninie z powietrzem w miejscu wykonywania prac nie przekracza 10% ich dolnej granicy wybuchowości,
  - w miejscu wykonywania prac powinien znajdować się sprzęt umożliwiający likwidację wszelkich źródeł pożaru,
  - przy przeprowadzeniu prac, zwłaszcza spawalniczych lub innych z otwartym ogniem należy:
    - dokładnie przewietrzyć całe pomieszczenie oraz części objęte remontem ,
    - włączyć wentylację mechaniczną, jeśli taka istnieje; wszystkie drzwi prowadzące na zewnątrz budynku powinny być otwarte,
    - umieścić w pobliżu w łatwo dostępnym miejscu niezbędny, sprawdzony sprzęt ochronny,
    - zapewnić obecność drugiej osoby, której głównym celem byłby nadzór (obserwacja) i udzielenie ewentualnej pomocy,
    - po zakończeniu prac, zdemontowaniu i usunięciu sprzętu należy przeprowadzić dokładną kontrolę pomieszczeń, w których wykonywano te prace oraz pomieszczeń sąsiednich, mającą na celu sprawdzenie, czy nie pozostały tłące lub żarzące się materiały lub czy nie istnieją innego rodzaju okoliczności mogące bezpośrednio albo w okresie późniejszym być przyczyną zainicjowania pożaru,
  - prace pożarowo-niebezpieczne mogą być wykonywane wyłącznie przez osoby posiadające odpowiednie kwalifikacje i do takich prac upoważnione
  - używany sprzęt i narzędzia winien być sprawny technicznie i wykluczać możliwość wywołania zapalenia jakichkolwiek materiałów palnych występujących w sąsiedztwie prowadzenia prac.

Zasady zabezpieczania prac spawalniczych.

Bez względu na rodzaj stosowanego sprzętu oraz technologię, wszelkie procesy spawalnicze oraz cięcia metali stanowią duże niebezpieczeństwo pożaru, a nawet wybuchu.

Pożary powodowane pracami spawalniczymi powstają głównie na skutek:

- iskier i odprysków żarzącego się metalu,
- przewodnictwa cieplnego spawanych lub przylegających do nich elementów konstrukcyjnych lub materiałów,
- temperatury płomienia lub łuku elektrycznego aparatu spawalniczego.

Łuk elektryczny elektrody lub płomień acetylenowo - tlenowy aparatu spawalniczego mają temperatury przekraczające 3000°C, a powstające przy spawaniu lub cięciu metali iskry oraz odpryski - około 2000°C, przy czym rozpryskują się one wokół nawet na odległość 15 m.

Podczas prac spawalniczych należy bezwzględnie:

- sprawdzić czy sprzęt i narzędzia spawalnicze są sprawne technicznie, należy je zabezpieczyć przed możliwością zainicjowania pożaru oraz tak ustawić, aby istniała możliwość szybkiego wyłączenia dopływu prądu lub gazu;
- przygotować i ustawić w pobliżu miejsca pracy spawaczy podręczny sprzęt gaśniczy;
- usunąć na bezpieczną odległość wszelkie materiały palne;
- jeżeli nie ma możliwości usunąć materiałów palnych należy je osłonić niepalnymi osłonami, ewentualnie schładzać wodą;
- zabezpieczyć palne elementy konstrukcyjne budynku, które znajdują się w pobliżu miejsca spawania, za pomocą osłon lub przez zraszanie wodą;
- usunąć palną izolację z przewodów, konstrukcji itp. na taką odległość od miejsca spawania, aby wykluczyć możliwość jej zapalenia, ewentualnie zapewnić chłodzenie otulin przez polewanie wodą;
- stale obserwować elementy podlegające spawaniu, miejsca rozrzutu i spadania iskier oraz rozprysków spawalniczych, kontrolować stopień nagrzania elementów konstrukcyjnych w pobliżu miejsca spawania i zbyt szybko nagrzane schładzać wodą;
- przy spawaniu elektrycznym zwracać uwagę na stan przewodów i połączeń elektrycznych
- po pracy należy dokładnie sprawdzić miejsce pracy oraz sąsiednie pomieszczenia, tunele, kanały, przewody wentylacyjne, szczeliny i zakamarki - czy nie pozostały tam iskry, zarzewia, tlenie się, dymienie.

Butle tlenowe i acetylenowe:

- chronić przed ogrzaniem się do temperatury przekraczającej 35°C;
- nie rzucać, nie przewracać, nie uderzać butli;

Spawacze powinni być przeszkoleni w zakresie przeciwpożarowym.

5. Warunki i organizacja ewakuacji ludzi oraz praktyczne sposoby ich sprawdzania.

5.1. Warunki ewakuacji

Ogólne zasady obowiązujące przy ewakuacji zostały omówione w pkt.3 niniejszego opracowania.

Należy uznać, że układ komunikacyjny domu Studenckiego ASP jest układem prostym, powtarzalnym który nie powinien powodować komplikacji w przypadku ewentualnej ewakuacji. Istnienie korytarzy o odpowiedniej szerokości, prawidłowo oznakowanych oraz wyposażonych w oświetlenie awaryjne i ewakuacyjne i prowadzących do jednej oddymianej klatki schodowej jest ze wszech miar pozytywne. Także odpowiednie, wcześniej przećwiczone zachowanie personelu oraz technicznych systemów powiadamiania o zagrożeniu, powinno zapewnić sprawną i skuteczną ewakuację w sytuacji zagrożenia, studentów i personelu.

W celu praktycznego sprawdzenia warunków ewakuacji w budynku zawierającym strefę pożarową przeznaczoną dla ponad 50 osób będących jej stałymi użytkownikami, właściciel lub zarządca powinien co najmniej raz na 2 lata, przeprowadzić praktyczne sprawdzenie organizacji oraz warunków ewakuacji.

O terminie w/w działań należy powiadomić komendanta miejskiego Państwowej Straży Pożarnej, nie później niż na tydzień przed ich przeprowadzeniem.

W budynku Domu Studenckiego ASP przebywać będzie, będąc jego stałymi użytkownikami – mieszkańcami oraz pracownikami /personel/ - ok. 85 osób.

W związku z powyższym, należy uznać że analizowany budynek podlega obowiązkowi praktycznego sprawdzenia warunków ewakuacji.

Fakt sprawdzania warunków ewakuacji podlega odpowiedniemu udokumentowaniu w formie protokołu przez przybyłego przedstawiciela Państwowej Straży Pożarnej, zawierającego niżej wymienioną tematykę:

- dane adresowe;
- datę i godzinę ćwiczeń;
- nazwę organizatora;
- charakterystykę obiektu, z podaniem:
  - danych technicznych obiektu,
  - ilości osób przebywających w obiekcie oraz ilości osób ewakuowanych,
  - danych o dokumentacji ewakuacyjnej,
  - danych o szkoleniu pracowników z tematyki pożarowej,

- czas ewakuacji;
- zachowanie zarządzającego obiektem, z podaniem:
  - stanowiska,
  - umiejętności zorganizowania personelu;
- zachowanie personelu, z podaniem:
  - znajomości personelu obowiązków w przypadku ewakuacji,
  - praktycznego wykonania nałożonych zadań;
- zachowanie ewakuowanych, z podaniem:
  - przypadków pojawienia się paniki,
  - stopnia stosowania się ewakuowanych do poleceń przeprowadzających ewakuację;
- współdziałanie z jednostkami Państwowej Straży Pożarnej, z podaniem:
  - przyjęcia i przekazania informacji pierwszemu dowódcy przybyłych sił PSP, zastosowania się do poleceń kierującego akcją ratowniczą.

6. Sposoby zapoznania użytkowników obiektu, w tym zatrudnionych pracowników, z przepisami przeciwpożarowymi oraz treścią przedmiotowej instrukcji.

Niniejsza instrukcja została opracowana w związku z wymogiem zawartym w & 6 w/w Rozporządzenia MSWiA oraz w celu podniesienia na wyższy poziom stanu bezpieczeństwa pożarowego w DS. ASP we Wrocławiu.

Ze względu na specyfikę obiektu, kierownictwo ASP jak również personel DS zdają sobie w pełni sprawę z mogących wystąpić zagrożeń.

Podczas opracowywania instrukcji, czynnie uczestniczyli w dostarczaniu materiałów źródłowych członkowie kierownictwa, wnosząc wiele uwag praktycznych.

Postanowienia instrukcji zostały włączone jako jeden z tematów do przeprowadzonego szkolenia z zakresu znajomości przepisów przeciwpożarowych dla wszystkich pracowników

Ustalono zasady organizacyjne szkoleń okresowych oraz wstępnych dla nowo przyjmowanych pracowników:

- niniejsza instrukcja będzie przedmiotem szkolenia i aktualizacji raz na dwa lata,
- szkolenie pracowników z zakresu znajomości przepisów przeciwpożarowych będzie przeprowadzane również raz na dwa lata,

- nowi pracownicy przy przyjęciu do pracy zostaną przeszkoleni z zagrożeń występujących na stanowisku pracy oraz postanowień instrukcji ze szczególnym uwzględnieniem zasad ewakuacji, przez administratora DS i inspektora ds. ochrony ppoż.

Studenci odbywają obowiązkowe szkolenie z zakresu zagadnień ochrony ppoż. podczas pierwszych zajęć rozpoczynających studia.

7. Zadania i obowiązki w zakresie ochrony przeciwpożarowej dla osób będących ich stałymi użytkownikami.

Określone grupy pracowników, mają specyficzne zadania z zakresu ochrony ppoż.

7.1. Administrator DS i osoby zastępujące.

- Kierowanie-koordynowanie, akcją ratowniczo-gaśniczą w przypadku powstania pożaru lub wystąpienia innego niebezpiecznego zdarzenia,
- zapewnienie właściwych warunków ewakuacji,
- przestrzeganie przepisów przeciwpożarowych dot. warunków budowlanych, instalacyjnych i systemów zabezpieczeń,
- zapewnienie wyposażenia obiektu w wymagane urządzenia przeciwpożarowe i gaśnice oraz oznakowanie ewakuacyjne i informacyjno-ostrzegawcze,
- przeszkolenie z obowiązujących przepisów przeciwpożarowych,
- współpraca z organami Państwowej Straży Pożarnej podczas czynności kontrolnych i ćwiczeń oraz realizacja wydanych decyzji i zaleceń,
- wdrażanie systemów organizacyjnych ochrony przeciwpożarowej na terenie obiektu, mi.in. postanowień niniejszej Instrukcji, jak również jej okresowej aktualizacji ,
- zapewnienie odpowiednich środków finansowych dla potrzeb zabezpieczenia przeciwpożarowego.

7.2. Personel oraz użytkownicy obiektu DS - studenci.

- podporządkowanie się poleceniom kierującego akcją ratowniczą w przypadku wystąpienia pożaru lub innego zagrożenia, ewentualny udział w akcji jeżeli pozwala na to sytuacja, bez narażania swojego życia i zdrowia,
- znajomość postanowień pkt.3 niniejszej Instrukcji oraz przestrzeganie jej postanowień,
- dokładna znajomość układu komunikacyjnego obiektu oraz rozmieszczenia urządzeń przeciwpożarowych i ich elementów sterowania,
- praktyczna umiejętność prawidłowej i bezpiecznej ewakuacji siebie oraz powierzonych opiece osób, z budynku,
- znajomość obsługi podręcznego sprzętu gaśniczego,
- informowanie kierownictwa obiektu o zauważonych nieprawidłowościach z zakresu bezpieczeństwa

pożarowego,

- uczestniczenie w szkoleniach z zakresu znajomości przepisów przeciwpożarowych.

7.3. Służba dozoru

- znajomość zasad alarmowania osób w przypadku wystąpienia pożaru lub innego zagrożenia,
- nadzór nad drożnością wyjść i dróg ewakuacyjnych,
- znajomość postanowień niniejszej Instrukcji,
- znajomość układu komunikacyjnego budynku, rozmieszczeniem istotnych zaworów i wyłączników, np. przeciwpożarowego wyłącznika prądu, zaworu gazu, wody, itp.
- umiejętność zwięzłego i rzeczowego informowania służb ratowniczych w przypadku wystąpienia zagrożenia w obiekcie,
- znajomość rozkładu pomieszczeń w obiekcie oraz posiadania kompletu kluczy,
- posiadanie niezbędnych telefonów do służb ratowniczych i osób kierownictwa,
- przechowywanie niniejszej Instrukcji w sposób zapewniający jej natychmiastowe użycie.

8. Plany obiektów – w załączeniu.

9. Dokumentację opracował zespół firmy Interpoż - Systemy Przeciwpożarowe we Wrocławiu, ul. Legnicka 62/212.

INSTRUKCJA POSTĘPOWANIA

w wypadku pożaru lub innego zagrożenia - WYCIĄG

I. ALARMOWANIE

1. W wypadku zauważenia pożaru lub innego zagrożenia należy:
zaalarmować osoby w strefie zagrożenia i w pobliżu „Uwaga pali się pożar” i jednocześnie straż pożarną.

2. Wzywając straż pożarną poprzez telefon zachować spokój i nie dopuszczać do paniki.

STRAŻ POŻARNA – telefon Nr 112

3. Po uzyskaniu telefonicznego połączenia należy wyraźnie podać:

- gdzie i co się pali; dokładny adres, nazwa zakładu,
- czy istnieje zagrożenie życia ludzkiego,
- wskazać w miarę możliwości jego rozmiary i co jest zagrożone,
- odpowiadać wyraźnie na inne dodatkowe pytania osoby przyjmującej zgłoszenie,
- podać imię i nazwisko wzywającego pomoc oraz numer telefonu.

Uwaga: odłożyć słuchawkę po potwierdzeniu przyjęcia zgłoszenia.

II. AKCJA RATOWNICZO-GAŚNICZA (obowiązki pracowników)

1. Podczas akcji ratowniczo-gaśniczej wszyscy pracownicy winni się kierować następującymi zasadami:

- zorganizowanie ewakuacji widzów w bezpieczne miejsce, zapewniając pomoc osobom poszkodowanym;
- usunąć z zasięgu ognia materiały niebezpieczne;
- przystąpić do akcji gaśniczej przy użyciu podręcznego sprzętu gaśniczego, zgodnie z instrukcją zamieszczoną na gaśnicach;
- wyłączyć dopływ prądu, gazu do pomieszczeń objętych pożarem;
- z najbliższego otoczenia pożaru usunąć przedmioty palne w celu ograniczenia rozprzestrzenienia się ognia;
- nie gasić wodą, pianą gaśniczą instalacji elektrycznych pod napięciem, materiałów palnych podgrzanych powyżej temperatury 100°C, substancji chemicznych reagujących z wodą;
- nie otwierać – bez konieczności – drzwi i okien do pomieszczeń, w których powstał pożar, ponieważ dopływ świeżego powietrza sprzyja rozwojowi pożaru;
- przewidzieć ewakuację samochodów parkujących w pobliżu obiektu, jednak tak, aby nie spowodować zablokowania wjazdu jednostkom straży pożarnej.

2. W czasie pożaru lub innego zagrożenia, wszyscy pracownicy obowiązani są do dyscypliny i wykonywania poleceń, otrzymywanych od kierującego akcją.

3. Do czasu przybycia jednostek straży pożarnej, akcją ratowniczo-gaśniczą, kieruje dyrektor administracyjny, a po przyjeździe straży pożarnej jej dowódca.

4. Przyjazd straży pożarnej nie zwalnia pracowników od współdziałania w akcji ratowniczej, a w szczególności od udzielenia wszelkich informacji do skutecznego i bezpiecznego prowadzenia działań ratowniczej np. czy są osoby przebywające w pomieszczeniach, czy dopływ prądu elektrycznego, gazu, sprężonego powietrza został wyłączony, rozmieszczenie najbliższych hydrantów zewnętrznych podniesienia ciśnienia wody w sieci hydrantowej;

5. W razie potrzeby (nieszczęśliwy wypadek, awaria) alarmować:

POGOTOWIE RATUNKOWE	tel. 999
POGOTOWIE POLICJI	tel. 997
POGOTOWIE GAZOWE	tel. 992
POGOTOWIE ENERGETYCZNE	tel. 991
POGOTOWIE WODOCIĄGOWE	tel. 994

Instrukcja Bezpieczeństwa Pożarowego

6. Jeżeli kierownictwo straży pożarnej uzna udział pracowników za zbędny, to należy usunąć się do takich miejsc, aby nie przeszkadzać straży pożarnej w prowadzeniu działań ratowniczych.

III. ZABEZPIECZENIE MIEJSCA ZDARZENIA

Właściciel, zarządca, użytkownik obiektu odpowiedzialny jest za przejęcie i zabezpieczenie pogorzeliska, miejsca zdarzenia, celem uniknięcia wtórnego pożaru lub innego nieszczęśliwego wypadku.

IV. ZABEZPIECZENIA PREWENCYJNE

Każdy pracownik (osoba) obowiązany jest zwracać uwagę na przestrzeganie przepisów w zakresie bezpieczeństwa, co w szczególności wiąże się z ZAKAZEM:

1. Palenia tytoniu na terenie budynku jest zabronione, poza ściśle wyznaczonymi do tego celu pomieszczeniami, oznakowanymi napisem „TU WOLNO PALIĆ”;
2. Wykonywania jakichkolwiek robót z otwartym ogniem bez pisemnego zezwolenia;
3. Pozostawiania niebezpiecznych materiałów podatnych na samozapalenie w miejscach (pomieszczeniach) do tego celu nie przeznaczonych;
4. Przechowywania materiałów palnych w odległości mniejszej niż 0,5m od linii kablowych o napięciu powyżej 1kV, przewodów odgromowych, urządzeń i instalacji, których powierzchnie zewnętrzne mogą nagrzać się do temperatury 110 °C;
5. Tarasowania lub ogrzewania dostępu do sprzętu przeciwpożarowego, wyjść ewakuacyjnych, wyłączników i tablic rozdzielczych prądu elektrycznego, zaworów gazowych;
6. Wykonywania jakichkolwiek napraw w instalacjach elektrycznych, gazowych, sygnalizacyjnych – czynności te mogą wykonywać jedynie uprawnieni do tego pracownicy;
7. Eksploatowania prowizorycznych, uszkodzonych bądź przeciążonych instalacji elektrycznych;
8. Pozostawiania bez dozoru, nawet na krótki czas, włączonych urządzeń grzewczych (czajniki, grzejniki) z wyjątkiem urządzeń eksploatowanych z warunkami określonymi przez producenta;
9. Przechowywania w szafkach, biurkach i innych miejscach do tego celu nie przeznaczonych, materiałów pożarowo-niebezpiecznych;
10. Samowolnego używania rozpuszczalników do mycia podłóg, prania odzieży itp. w przypadkach uzasadnionych, stosowanie tych środków jest dopuszczalne na warunkach ustalonych przez kierownictwo;
11. Pozostawienie po skończonej pracy nie wyłączonych odbiorników prądu elektrycznego;
12. Używanie sprzętu gaśniczego niezgodnie z jego przeznaczeniem.

W przypadku stwierdzenia jakichkolwiek nieprawidłowości bądź zagrożenia pożarem oraz innym zagrożeniem, należy natychmiast powiadomić przełożonych.

Pracownicy (osoby) nie przestrzegające przepisów przeciwpożarowych podlegają sankcjom wynikającym z kodeksu pracy, kodeksu wykroczeń, kodeksu karnego.

ALARMOWANIE

Państwowej Straży Pożarnej oraz innych służb ratowniczych

Tel. 112

PAŃSTWOWA STRAŻ POŻARNA

998

POLICJA

997

POGOTOWIE RATUNKOWE

999

POGOTOWIE ENERGETYCZNE

991

POGOTOWIE WODOCIĄGOWE

994

SŁUŻBA DYŻURNA WOJEWODY

0800-166-079

340-62-05

WOJEWÓDZKI INSPEKTORAT

OCHRONY ŚRODOWISKA 372-13-06 322-16-17

POSTANOWIENIA KOŃCOWE.

1. Instrukcja bezpieczeństwa pożarowego obowiązuje od dnia .....
2. Postanowienia Instrukcji obowiązują wszystkich pracowników Domu Studenckiego ASP we Wrocławiu oraz jego mieszkańców-studentów.
3. Przyjęcie do wiadomości postanowień instrukcji pracownicy, potwierdzają własnoręcznym podpisem w oświadczeniu (załącznik nr 3 do instrukcji bezpieczeństwa pożarowego),
4. Po wprowadzeniu w życie postanowień niniejszej Instrukcji, należy przeprowadzić próbną ewakuację całego Domu Studenckiego, z wcześniejszym powiadomieniem Państwowej Straży Pożarnej.

.....

Podpis rektora

ZAŁĄCZNIKI

